

MƏHƏMMƏD ƏLİ

ELƏ - BELƏ

(miniatur)

Dost-taşıqlar oxusa da olar, oxumasa da

Bilmirəm bu əhvalat hardan yadıma düşdü. Elə-belə, mən də onu yazdım.

Gənclik illərimdə, yataqxanada otaq yoldaşım Şəki-dən bir gənc idi. Adı Rüstəmiydi. Yadımda deyil söhbət nədən gedirdi. Elə-belə əsgərlikdə baş vermiş məzəli bir əhvalatı danışdı.

"Qarovuldaydığ, iki saatlıq istirahət vaxtımız idi. Vaxt çox darıxdırıcı keçirdi. Bu zaman Moldaviyadan olan bir əsgər yoldaşımız dedi ki, gəlin başımızı bir şeylə qataq, lap elə anektod-lətifə danışaq. Hərəmiş elə-belə bir neçə lətifə danışsaq, həm öylənərik, həm də vaxtımız tez keçər.

Razılışdıq.

Hamı rusca danışdı. Mən alayarımcıq bildirdim bu dili. Onlar lətifəni danışib qurtaran kimi gülüşürlər. Mən də mənasını tam anlamasam da, onlara qoşulub güldürdüm. Hətta inandırıcı görünsün deyər lap bərkdən güldürdüm, hərədən qarnımı tutub uğunurdum, elə-belə...

Növbə mənə çatdı. Mən Hacı dayının Şəki lətifələ-rindən birini danışdım. Yarı azərbaycanca, yarı rusca qırıq-qırıq, birtəhər danışdım. Lətifənin sonunda qəşş eliyib ürək dolusu güldüm.

Əsgər yoldaşların üzümə baxıb qalmışdılar.

-Burda gülməli nə var? - deyər sual dolu gözlərini mənə zillədilər.

-Daha nə olmalıdı? - Gülə-gülə mən də onları süz-düm.

-Biz bir şey anlamadıq. - dedilər.

Mən də ciddiləşdim. Onların cavabını verdim.

-Guya, siz danışanda, mən bir şey anlamışdım ki?... - dedim. - Siz güldürdünüz, mən də sizə baxıb güldürdüm. İndi siz də mənə baxıb gülün də. Burda nə var ki?..

Elə-belə istirahət vaxtımız şəhər keçdi... çox şəhər..."

ŞİMALDAN ƏSƏN KÜLƏK

Şimaldan əsən külək,
Yağış gətirir, qar gətirir.
Sobası yanmayan kasıba
Kədər gətirir, qubar gətirir.

Şimaldan əsən külək
İstər mülayim olsun, istərsə də sərt,
Səpələyir keçdiyi yerlərə
Qucaq-qucaq qəm, dərd.

Şimaldan əsən külək
Ağ ayının qoxusun gətirir.
Bu qoxunu insanların
Ruhuna, canına ötürür.

Şimaldan əsən külək
Damları uçurur, ağacları yıxır.
Sonra da viran qoyduğu
Yerə tamaşa edir, baxır.

Şimaldan əsən külək
Adına Xəzri dedik.
Bu adla da onun gəlişinə
Sevindik, bayram etdik.

Şimaldan əsən külək...

24.12.2021

SÖYLƏ, NECƏ YAŞAYIM MƏN?

Bu necə dövrü - zaman,
Haqqa olub soyuq zindan.
Addımbaş qansız - nadan,
Söylə, necə yaşayım mən?

Gördüyümdən utanıram,
Lap canımdan usanıram.
İçin - için odlanıram,
Söylə, necə yaşayım mən?

Tutammıram başımı dik,
Qamətimi əyib dərd - yük.
Qalmışam mən boynu bükük,
Söylə, necə yaşayım mən?

Ömür keçdi, tez qocaldım,
Bu dünyadan nə kam aldım?
Asılıb göydən, qaldım,
Söylə, necə yaşayım mən?

NƏ VAXT SON
QOYULACAQ?

Haqq yolunu azdı, getdi,
dözəmmədi, bezdi getdi.
Neyləmişəm mən, bəxtimi
Fələk qara yazdı, getdi.

Dərdim üstə dərd qalanır,
qalanır çox sərt qalanır.
Kimə dedim dərdimi mən,
O an yanır, alovlanır.

Bu taleyim, qara baxtım,
viran oldu, uçdu taxtım.
Şırım-şırım oldu üzüm,
gözlərini elə sıxdım.

Bu dərdləri verən fələk,
əzabımı görən fələk.
Halımı soruşan yox,
Dərdlərimə son qoyacaq
Haçan, nə vaxt, görən fələk?

30.12.2021

BAYATILAR

(qolu, budağı qırıq
sərbəst bayatılar)

Şəhid qanı,
Qərənfil - şəhid qanı
Pirdir o yerlər
Tökülüb şəhid qanı.

İncidi,
Zərif - incidi.
Gül naz etdi,
Bülbül incidi.

Daş-daşa,
Söykənib daş-daşa
Vay o günə,
Daş çırpıla başa.

Baş-başa,
Verib baş-başa,
Bir də gördülər gedib
İşləri daş-başa.

Qar eylər,
Qış gələr, qar eylər.
Şükür Yaradana,
Yenə bahar eylər.

Dərd gələr,
Dərd üstə dərd gələr,
Hara getsəm, qaçsam mən
Arxamca dərd gələr.

Nizə oxdu,
qəlbimi oxladı
Düşmüşəm elə dərdə,
əlaci yoxdu.

Ağırdı,
Zindan ağırdı.
çəkənə vicdan dərdi,
hər şeydən ağırdı.

Gecədi,
gün batdı - gecədi.
Halımı soruşan yox,
əhvalım necədi?

Kölədi,
nökər - kölədi.
Məmur olub quldur
millətə kölədi.

Acım var,
Dərd ilə acım var.
çəkəmmirəm yükümü,
Şələ-şələ acım var.
27-28.12.2021

Daş düşdü,
Göydən qara daş düşdü.
Düşməyə yer tapmadı,
Başıma birbaş düşdü.

Gec oldu,
Anlamadım, gec oldu.
Dost yolunda çəkdiyim
cəfalarım hec oldu.

Gül oldu,
Çiçək açdı, gül oldu.
Mən fələyə neylədim,
Göz yaşlarım sel oldu.

Qışa bax,
Yağan qara, qışa bax.
Cavan ikən ömrümü
Bürüyən sərt qışa bax.

Ələndi,
Üstümə qəm ələndi.
Bu Tanrı sınağıdır,
Ömrüm qəm bələndi.

Gülüşdü,
Ömrə bəzək gülüşdü.
Əzrayıl başım üstə
gülür,
Bu necə gülüşdü?

SƏSİMƏ
CAVAB VER

Bir anda gözümdən itdin,
yox olub getdin.
Qəlbimdə hicran ocağını çatdın,
məni ayrılığın atəsinə atdın.
Çənli gözlərimlə boylanıram
getdiyən o ünvansız yollara.
Söylə, belə tələsik getdin hara?
Yoxsa məndən küsüb,
məndən qaçıb gedibsen,
köçəri quşlartək uçub gedibsen?
Sən gedəli
bu gen dünya mənə dar olub.
Yatammıram gecələr,
yatağım qor olub.
Qalmayıb əvvəlki şuxluğum,
təvətim,

Sən gedəli
yetim qalıb məhəbbətim.
Hər yanda səni soraqlayıram,
səni səsleyirəm dönə-dönə.
Ancaq bilmirəm
Səsim, ünüm çatırmı sənə.
Nə olar cavab ver,
gəl insafa,
taqətim qalmayıbdır daha.
Axı deyildin sən belə
zülmkar, qəddar.
Səsimə cavab ver,
Ya geri dön,
Ya da məni yanına çağır,
yanına apar.

QAZILƏRƏ

Sinənizdəki orden və medallar
qəhrəmanlığınızın rəmzi-tövhesi.
Sizinlə qürur duyur, fəxr edir
bu gün Odlar ölkəsi.
Qaldırdınız yerdən göyə
bütöv xalqı, milləti.
Qaytardınız onlara
tapdalanmış namusu, qeyrəti.

Düşməne olan intiqam
coşdu qəlbinizdə vulkan kimi.
Atıldınız düşmən üstünə
qızmış aslan kimi.
Düşmən gördü döyüşlərdə
sizdəki gücü, qüdrəti.
Yaşatdınız onlara
əsil zülmü, məşəqqəti.

Döyüşlərdə itirəniz də
qıç-qolunuzu,

hətta bir gözünüzü.

yeridiniz yenə yağlı üstünə
itirməyərək özünüzü.
Düşmənin keçilməz sədlərini
dağıtdınız, yerlə bir oldu.
Qurduqları səngərlər
özlərinə qəbr oldu.

Yazdığınız yeni hərbi tarixi
dillərdə dastan oldu.
Qəhrəmanlığınız, igidliyiniz
Dünyanı heyrətə gətirdi,
lərzəyə saldı.

Haqqınızdır, yeri bu torpaqda
Qürurla, mətinlə!
Bu haqqı qazanıbınız

göstərdiyiniz şücaətinizlə.
Qazilər,
ay qazilər...

24.12.2021

DAĞLARDA QIŞ

(ləvhə)

Dağlar bir-birinə qısılib,
çəkib qar yorğanını başına.
Təpələr üşüməsin deyə,
onları basıb ağuşuna.
Günəşin şəfəqlərindən
parıldayıb qayaların tunc libası.
Susub, gəlmir göylərdən
qartalların qiy sədası.
Ağaclar gəlin tək bəzənib,
budaqlarına sızışdan mirvarilər taxıb.
Dağ kəli sola-sağa boylanaraq
keşik çəkir, şiş qayalara çıxıb.
Bulaqlar əvvəlkiçək coşub çağlamır,
bürümür ətrafı sahra qəsi.
Çayların zil səsi batıb,
Pəsdə oxuyur,
güclə eşidilir nəğməsi.
Binə yerləri görsənmir,
yerlərini qar örtüb, boş qalıb.
Dağlar rahat uyusun deyə
təbiət sükut lövbərinə salıb.

25.12.2021

ÖMÜR YOLU

Ömür yolu ağlamaqla başlayır,
ağlatmaqla qurtarır,
Belə olubdur yarandığından bəşər.
əvvəl sevinc bəxş edir,
sonra qəm, kədər.

Ömür yolu çox qısadır, -
gözlə-qaş arası.
Ancaq bu yolda hər anın
Bir başqadır dünyası.

Ömür yolu olsa da dolanbac,
dərə keçdirir, dağ aşdırır.
Əl çatmayan, ün yetməyən
zirvələri dolaşdırır.

Sonra bu yollar səni,
xəbərsiz verir bada.
Necə keçirsən keç ondan
Elə də düşsən yada
(ya rəhmətlə, ya lənətlə).

21.01.2022